

oudste dieren het dichtst bij de monding te liggen. De soort heeft zijn weg gevonden en is in 2013 minstens 9 km landinwaarts opgerukt.

Er zijn meer wateren in Noord-Nederland die in aanmerking komen als leefgebied van Brakwaterstrandschelpen. Het wachten is op het vinden van een nieuwe locatie.

Dankwoord

Graag dank ik Christophe Brochard voor het beschikbaar stellen van de foto's en Paul Hendriks en Peter Paul Schollema (beiden Waterschap Hunze en Aa's) voor het beschikbaar stellen van waterkwaliteitsgegevens van de meetpunten in het Termunterzijldiep en aanvullende informatie over het waterbeheer. Leden van de schelpenwerkgroep Noord-Oost Nederland worden bedankt voor hun enthousiasme en hulp.

Geraadpleegde bronnen

BRUYNE, R.H. DE, S.J. VAN LEEUWEN, A.W. GMELIG MELING & R. DAAN (red.) (2013): Schelpdieren van het Nederlandse Noordzegebied. Ecologische atlas van de mariene weekdieren (Mollusca). – Uitgeverij Tirion, Utrecht en Stichting Anemoon, Lisse.

BRINK, C. VAN DEN, J. BUIST, J.T. LONKVELD, M. PAMA, S. POYCK & A. STRAETMANS (2008): Mogelijkheden gebieds-

specifiek bodembeleid voor brakke en zoute gebieden in de provincie Groningen. – Royal Haskoning BV, Groningen.

CAIN, T.D. (1973): The combined effects of temperature and salinity on embryos and larvae of the clam *Rangia cuneata*. — Marine Biology 21: 1-6.

LASALLE, M.W. & A.A. DE LA CRUZ (1985): Species Profiles: Life Histories and Environmental Requirements of Coastal Fishes and Invertebrates (Gulf of Mexico), Common Rangia. — U.S. Fish Wildl. Serv. Biol. Rep. 82(11.31). U.S. Army Corps of Engineers, 16 pp.

LENTE, I. VAN & R.H. DE BRUYNE (2008): Brakwaterstrandschelp *Rangia cuneata*: Nieuw voor Nederland; gevonden in het IJ bij Amsterdam! — Voelspriet 7 (1): 1.

SCHOLLEMA, P.P. (2013): Optimalisatie doorspoelbeleid (fase 3a). – Waterschap Hunze en Aa's, Veendam.

VERWEEN, A., F. KERCKHOF, M. VINCX & S. DEGRAER (2006): First European record of the invasive brackish water clam *Rangia cuneata* (G.B. Sowerby I, 1831) (Mollusca: Bivalvia). — Aquatic Invasions 1(4): 198-203.

Adres van de auteur:
leonluijten@outlook.com

Schelpen zoeken op het strand

Ate de Heij

Ik neem aan dat het u net zo vergaat als het mij vergaat wanneer u op een strand komt: Ha, een schelp! Bukken, oprapen, bekijken (taxeren, classificeren enz.) en meenemen met als stille getuigen thuis een heel aantal, hopelijk van datum en plaats voorziene, zakjes met schelpen. Of, zoals het hoort, direct netjes gedocumenteerd in de verzameling opgenomen. Als echte getuige verschijnt er dan een stukje in de Spirula met een soortenlijst, voorzien van een kruisjes- en streepjestabel als er meerdere plaatsen bezocht zijn. Het grappige in mijn ogen is, dat in het begeleidende commentaar altijd gewezen wordt op de verschillen in vondsten tussen de verschillende plekken, waarbij dan ook op eventuele verschillen in de omgeving wordt gewezen.

Door vakanties en toeval zijn mijn vrouw en ik over de wereld op een groot aantal op de Nederlandse stranden lijkende lange stranden geweest.

Het eerste wat dan opvalt, is het min of meer gebrek aan schelpen. Je moet meestal letterlijk echt naar schelpen zoeken. Op de Nederlandse stranden hoef je niet naar schelpen te zoeken; je zoekt naar soorten.

In Cox's Bazar, Bangladesh, had ik na een paar uur zoeken nog niets gevonden, tot ik tot mijn verbazing vlak achter het hotel ineens een schelpenbankje van een paar vierkante meter vond met zeker 50 soorten. Alsof het hotelpersoneel medelijden met mij had en daar wat had uitgestrooid.

Als er dan toch na kortere of langere tijd het één en ander gevonden is, vallen mij altijd als eerste de overeenkomsten van de tweekleppigen fauna met andere stranden op, ondanks de verschillen in omgeving. Ik kan dus heel enthousiast reageren op een vondst, die mijn vrouw afdoet met de opmerking: "Die heb je toch al? Moet die ook mee?" Ja dus. Even een voorbeeld: de Grote strandschelp, *Macra stultorum* L., 1758 (syn. *Macra corallina* L., 1758) heb ik behalve van de Nederlandse stranden ook van Ile de Ré en Lacanau (Golf van Biskaje,

Frankrijk), Esposende en Sagres (Atlantische Oceaan, Portugal), Tormolinos (Middellandse Zee, Spanje), Calvi (Middellandse Zee, Corsica Frankrijk). Ik vind zo iets prachtig. Al kan je in de literatuur zo de verspreiding van de soorten naslaan, maar toch; je hebt hem gevonden!

Nog een voorbeeld: soorten van het geslacht *Dosinia* komen, als je de boeken er op na slaat, over de hele wereld voor. Ik heb ze in mijn verzameling van bovengenoemde plaatsen, behalve Tormolinos (moet dus nog een keer terug), maar ook van Cox's Bazar (Golf van Bengalen, Bangladesh), Thomchien (Golf van Thailand, Thailand), Kuala Terengganu (Zuid Chinese Zee, Maleisië) en Moeraki en Dunedin (Zuidelijke Grote Oceaan, Nieuw Zeeland). Een groter verschil in de omgeving tussen deze stranden kan je haast niet vinden, maar in de kustzone onderwater zijn er toch zulke overeenkomsten, dat soorten van het geslacht *Dosinia* er kunnen leven. Hetzelfde geldt voor de in de Europese kustwateren levende Grote strandschelp.

Dit stukje is geschreven naar aanleiding van onze vakantie van juni 2014 in Esposende (Portugal), waar we na een uurtje zoeken met een handje vol schelpen stonden en ik me besepte dat de verzamelaar na ons met nog minder thuis zal komen. Dit handje vol bestond uit wat zaagjes, kokkels, mosselen, grote en stevige strandschelpen, messcheden en schaalhoorns. Schelpen waar je zo'n reis niet voor hoeft te maken. In het front van Esposende ligt het estuarium van de rivier Rio Cávado. Dit estuarium eindigt in een stukje wad, net zoals bij ons de punt van de Boschplaat met zandbanken en een stenen beschoeiing om de waterstroom wat richting te geven. Zie daar, in onze ogen in miniatuur, het leefgebied van bovengenoemde soorten. Dus ik blijf alles wat ik vind op een nieuwe plek, ook soorten die ik al heb, toch steeds maar meenemen.

Adres van de auteur:
atedeheij@yahoo.com